

List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovac

Broj 95

Tuzla, septembar/rujan 2022.

Cijena 1,00 KM

Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:
Upravni odbor Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:
Mensur Alić,
predsjednik UO SLD TK

Redakcija lista "Lovac":
Jusuf Selmanović (Kalesija)
Siniša Vareškić (Tuzla)
Damir Abdulahović (Banovići)
Nusret Kamenjaković (Zivinice)
Ismet Memić (Sapna)
Edin Taletović (Srebrenik)
Miralem Džedović (Gradačac)
Hajrudin Imširović (Teočak)
Senad Selimbašić (Kladanj)
Džemal Jukan (Gračanica)
Denijal Fajić (Lukavac)
Kemal Bratić (Doboj-Istok)
Faruk Mehanović (Čelić)

Glavni i odgovorni urednik:
Mensur Alić

Urednik i lektor:
Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:
Selver Pirić

Fotoliti:
B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:
"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:
Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"
Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/258-004
Web site: www.lovactk.com
E-mail: info@lovactk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list „Lovac“ oslobođen je dijela
poreza na promet

Da bi se mogla provesti djelotvorna zaštita prirode, nije dovoljno samo voljeti majku Prirodu, nego i posjedovati temeljito znanje o njoj, znati šta je vrstama na nekom području neophodno za život, koliko se učestalo tamo javljaju, gdje su rasprostranjene, šta ih ugrožava, a svi podaci se moraju sakupljati kontinuirano. Prikupljeni podaci su od velike važnosti za društvenu i naučnu zajednicu. Na našim prostorima premalo je stručnjaka da bi mogli istovremeno pratiti stanje svih staništa i populacija pa je neophodno da se ljubitelji prirode, prvenstveno lovci, uključe u proces monitoringa. Biljke i životinje su sastavni dio složenih prirodnih procesa, a među njima treba da vlada ravnoteža. Što je ekosistem raznovrsniji time je i otporniji na opterećenja, bolje odoljeva štetnim uticajima čovjeka koji prirodne krajolike pretvara u novu vrstu okoliša. Priroda je važna i za razvoj nauke, medicine, služi i kao izvor hrane i raznih potrepština, a možda najvažniji razlog očuvanja prirode je etički u smislu preduzimanja mjera zaštite vrste kroz poboljšanje uslova staništa, razmnožavanja i sl.

Priroda je značajna i za našu psihološku dobrobit. Pozitivni doživljaji boravka u prirodi djeluju na održavanje duševne ravnoteže i mira. Boravak u čistom zraku zelenila dobrobitno djeluje i na funkcioniranje našeg tijela, posebno kardiovaskularnog i lokomotornog sistema. Stručnjaci ističu da, dok smo u prirodi, živimo svim čulima. Priroda na nas djeluje kao lijek, stimulirajući proizvodnju supstancija dobrog raspoloženja, poput dopamina, zbog kojih se osjećamo sretno, bez negativnih emocija i osjećaja poput ljutnje i tuge. Priroda povećava aktivnost dijelova mozga koji korespondiraju s emocionalnom stabilnošću, empatijom, ljubavlju i sretnim uspomena. Istraživanja pokazuju da boravak u prirodi jača imunitet, oporavlja od stresa, smanjuje aktivnost amigdale (centra za strah), opušta napetost u mišićima te snižava razinu hormona stresa, krvni pritisak i otkučaje srca. Lovci najbolje znaju kako priroda opušta, ispuni osjećajima svježine, budnosti, vitalnosti, samopouzdanja i povećane koncentracije. Majka Priroda je važna za naše blagostanje jer nam njen zagrljaj djeluje kao urođeno utočište, ali mnogi i dalje žive u opasnom „zelenom deficitu“.

Bajro Subašić

Skupština SLD TK

Početkom juna, u restoranu „Panonski lovac“ u Tuzli, održana je redovna izvještajna Skupština SLD TK, kojom je predsjedavao Mensur Alić - predsjednik UO SLD TK i na kojoj su delegati članica Saveza, u okviru 11 tačaka dnevnog reda, razmatrali i usvojili Izvještaj o radu Upravnog odbora SLD TK za 2021., Plan rada Upravnog odbora SLD TK za 2022., Izvještaj o finansijskom poslovanju SLD TK za period 1. 1. - 31. 12. 2021., Plan finansijskog poslovanja SLD TK za period 1. 1. - 31. 12. 2022., Izvještaj Nadzornog odbora o materijalno-

finansijskom poslovanju SLD TK za 2021., Izvještaj o radu Savjeta za lovstvo za 2021/22., Plan rada Savjeta za lovstvo za 2022/23., Izvještaj o radu Savjeta za lovnu kinologiju za 2022., Plan rada Savjeta za lovnu kinologiju za 2022., Izvještaj o radu Komisije za lovno streljaštvo za 2021. i Plan rada Komisije za lovno streljaštvo za 2022. godinu.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Savez lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Realizacija projekata za razvoj lovstva

Tokom avgusta, u organizaciji Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK i Saveza lovačkih društava TK, potpisani su ugovori za realizaciju projekata za razvoj lovstva. Sve članice SLD TK su izradile projekte i potpisale ugovore

sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK, a koji će se realizovati od sredstava prikupljenih na osnovu koncesija za zakup zemljišta. Nakon toga u Kantonalnoj upravi za šumarstvo potpisani su ugovori vezani za projekte za razvoj lovstva, a koji će se finansirati iz sredstava fonda općekorisnih funkcija šuma, u iznosu od 14.000 KM za svaku članicu.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik

Sjednica UO SLD TK u Srebreniku

Krajem jula, u lovačkoj kući Sekcije „Duboki Potok-Cage“, u okviru redovnih priprema za održavanje manifestacije Dani Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona, a čiji je ovogodišnji domaćin LD „Majevica“ Srebrenik, održana je 124 sjednica Upravnog odbora SLD TK. U sklopu sjednice članovi UO su obišli teren na kojem će se održati Manifestacija. Lovačko društvo „Majevica“ je iskoristilo priliku te je, nakon sjednice UO, upriličilo svečanost redovne dodjele priznanja i odlikovanja lovcima Društva zaslužnim za unapređivanje lovstva. Prigodnim obraćanjem, Mensur Alić, predsjednik SLD TK, čestitao je nagrađenim lovcima i dodijelio im priznanja i odlikovanja.

Samed Mehmedović

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik

Na prepelice sa gostima iz Zenice

Ovo već deseto uzstopno i uzajamno gostovanje i ugodno druženje lovaca LD „Zmajevac“ Zenica i LD „Majevica“ Srebrenik, obilježeno je ovaj put lovom na prepelice na terenu Sekcije „Špionica“. Domaćini iz Špionice Mato zv. Matić, Anto, Mijo zv. Mika, Ivo, Danijel, Mirzet, Muharem zv. Hare i Zehrudin (koji je ovo druženje i započeo prije deset godina) ugostili su Anđelka, Stipu, Vehida, Almehudina i Edhema. U zimu će lovci iz Srebrenika uzvratiti posjetu i loviti divlju svinju u lovištu LD „Zmajevac“.

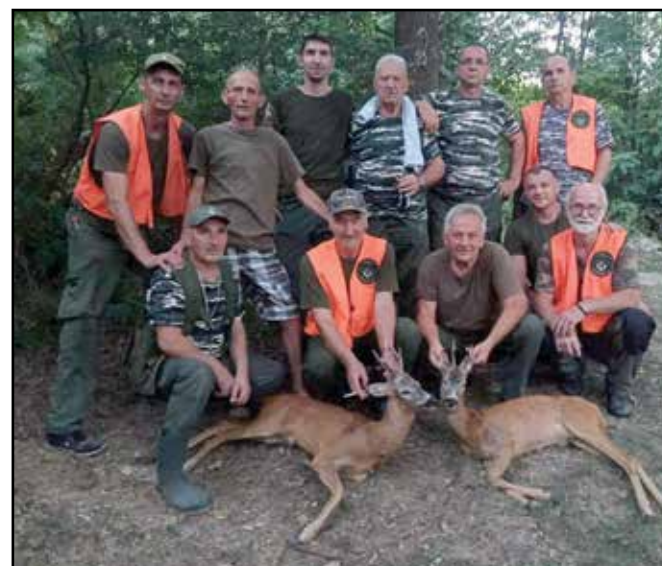
Zehrudin Muratović

Piše: Selver Pirić

Sekcija „Šiški Brod“

Početkom avgusta, na lokalitetu Divkovići, lovci Sekcije „Šiški Brod“ odstrijelili su dva lijepa primjerka srndača. Strijelci su bili Jozo Tomić i Halid Brkić.

Lovački susreti 2022

U organizaciji LD „Tuzla“, krajem maja, na Staroj Majevici, upriličeni su Lovački susreti 2022, u okviru kojeg su se održala takmičenja: revija i smotra lovnih pasa (za ocjenu), sekcijско takmičenje u gađanju glinenih golubova, takmičenje u gađanju u metu vazdušnom puškom za članove podmladka i takmičenje u spravljanju lovačkog gulaša. Na ovoj tradicionalnoj manifestaciji je učestvovao veliki broj domaćih lovaca i gostiju. Manifestaciju je otvorio Jasmin Imamović, gradonačelnik Grada Tuzla, a priznanja je dodijelio Mensur Alić, predsjednik SLD TK. Nakon proglašenja pobjednika nastavilo se ugodno druženje. Za ovu priliku Društvo je obezbijedilo šator, muziku i grah za sve posjetioce, uz prodaju pića i pečenja.

*Neke aktivnosti
Lovačkog društva „Tuzla“ Tuzla*

Lovački susreti 2022

Piše: Damir Huremović

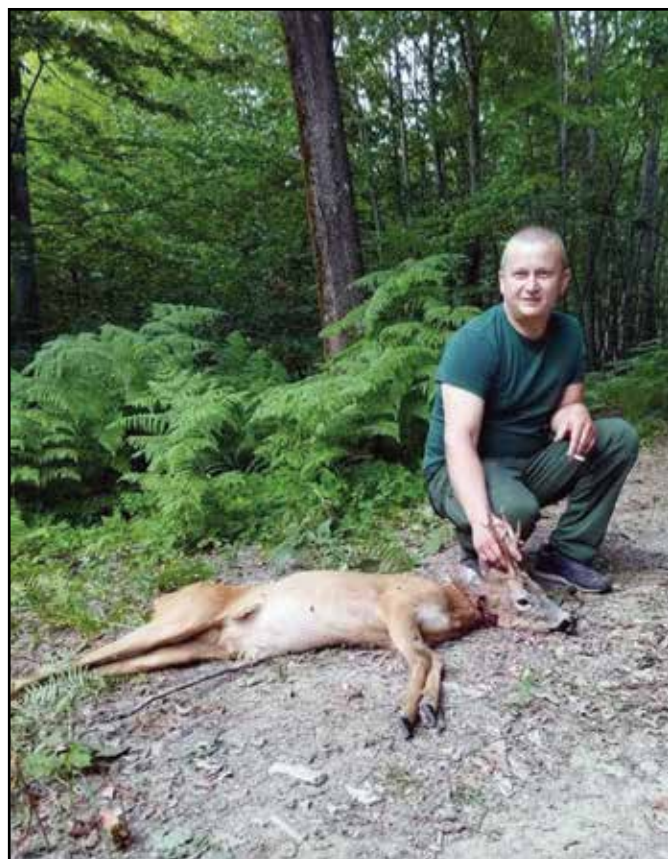
Neke aktivnosti Lovačkog društva „Spreča“ Kalesija

Sekcija „Hrasno“

Vlastitim sredstvima i uz pomoć matičnog Društva, na lokalitetu Mali lager, na južnim padinama Majevice, lovci Sekcije „Hrasno“ započeli su izgradnju novog lovnog objekta.

Sekcija ima 92 aktivna člana i svi su na određeni način dali doprinos na brznoj realizaciji građevinskih radova u

izgradnji nove lovačke kuće. Predsjednik Sekcije Eldin Dropić, mlađi je lovac ali izuzetno cijenjen među starijim kolegama. Hrasničani organizovano djeluju na svim poljima pa su tako uradili nova solila i izgradili hranilice za divljač. Kontinuirano vrše neophodne aktivnosti koje doprinose uspješnoj lovnj sezoni i rade pripreme za novu. Ozbiljan znalac u realizaciji zaštite divljači, Hujdur Fikret iz Sekcije „Hrasno“, glavni je lovovođa LD „Spreča“ Kalesija. Sakić Nedžad, mlađi lovac Sekcije, ove sezone je imao lovačku sreću da mu na Majevisi na nišan došeta prelijep primjerak srndača šesterca. Nije se zbulio, odstrijelio je zrelog mužjaka šesteraca koji mu je ujedno i prvi trofej u lovačkoj karijeri.

Sekcija „Tojšići“

Lovačko društvo „Spreča“ Kalesija je bogato srnećom divljači čemu doprinosi redovna prihrana i iznošenje soli zimi. Smajić Đulaga, član Sekcije „Tojšići“, na lokalitetu Grabovac, odstrijelio je prelijepog srndača šesterca. Đulaga je stari, iskusni lovac koji je u svojoj dugogodišnjoj lovačkoj karijeri odstrijelio veliki broj srndača i ostale lovne divljači. Omiljen je među kolegama lovcima jer je uzoran, druželjubiv i aktivan iako je zašao

u sedmu deceniju života. Njegova redovna prihrana divljači, iznošenje soli, uređenje starih i izgradnja novih lovnotehničkih objekata doprinose unapređivanju lovstva u zoni odgovornosti Sekcije „Tojšići“.

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj

Srndač trofejne vrijednosti

Sredinom avgusta, u dijelu lovišta Pale, lovci Grupe „Konjevići“, jedne od najaktivnijih u Sekciji „Kladanj“, odstrijelili su srndača trofejne vrijednosti, starosti oko četiri godine. Strijelac je bio Emin Rustemović, član i grupovođa Grupe „Konjevići“. Ostali učesnici u lovu su bili: Refik, Gogić, Namir Mašić, Aldin Selimbašić, Smajil Čeliković, Mihret Halilović, Nijaz Rustemović, Fadil Klempić-pripravnik i Velija Gogić-mlađi pripravnik.

Smajil Čeliković

Sekcija „Kalesija“

Sredinom avgusta, na lijepom lokalitetu Vranovac, upriličen je zajednički lov za lovce Sekcije „Kalesija“, a čast da budu domaćini je pripala lovcima Jajića. Lovce je dočekao predsjednik Sekcije, predsjednik Društva Selmanović Jusuf Juka i lovovođa sekcije Kurtić Husein, koji su velikom broju učesnika lova dali kraća obrazloženja, uputstva i smjernice. Ovaj put sreća se osmjehnula Softić Elvisu koji je odstrijelio srndača šesterca. Po završetku lova druženje je nastavljeno uz lovački gulaš.

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj

Lovac poletarac

Kao dugogodišnji lovac pamtim topli junski dan 2020. godine kad sam devetogodišnjeg sina pitao: „Bi li i ti želio biti lovac? Edvin kao iz topa: „Bih, zašto da ne, ali nemam opremu“. Pošaljem ga do gepeka auta da uzme poklon – lovačku opremu. Vratio se sjajnih očiju, punih suza, sreće i zahvalnosti. Grli me, ljubi i plače, a mati će: „Samo si i ti još trebao postati lovac“. Edvin je kao poletarac primljen u u LD „Sokolina“ Kladanj i od tada sam u lovu uvijek sa sinom. Revnosno i ponosno obavlja svoje dužnosti. Naučio je kretati se po Konjuhu, zna gdje su izvori pitke vode, glavni prelazi crne divljači... naučio je poštivati i voljeti prirodu.

Elvir Šarić

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice Sekcija „Višća“

Početkom avgusta lovci Sekcije „Višća“, u lovištu Poljane i Ravni Bor Višća, odstrijelili su pet lijepih primjeraka srndaća. Strijelci su bili Mulavdić Elvis, Svrakić Amel, Nukić Benjamin, Rizvić Emin i Brkić Samir.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice Sekcija „Svojat-Bašigovci“

Početkom avgusta lovci Sekcije „Svojat-Bašigovci“, u lovištu kod lovačke kuće Klade, odstrijelili su lijep primjerak srndaća, a strijelac je bio Tursunović Ramo.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice Sekcija „Gračanica“

Početkom avgusta lovci Sekcije „Gračanica“, u lovištu Bišina, odstrijelili su lijep primjerak srndaća, a strijelac je bio Čaušević Avdija.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice Sekcija „Svojat-Bašigovci“

Sredinom avgusta lovci Sekcije „Svojat-Bašigovci“, u lovištu Gradina, odstrijelili su lijep primjerak srndaća. Ovo je bio prvi odstrjel mladog lovca Smajlović Amče.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Teočak“ Teočak Izgrađena lovačka kuća Husić Ramo

Sekcija „Stari Teočak“, jedna od najbrojnijih sekcija u LD „Teočak“, izgradila je prelijepu lovačku kuću na lokaciji Tursunovo brdo. Ime je dobila po preminulom strastvenom lovcu Husić Rami zv. Gedžo, koji je svojevremeno kolegama lovcima obećao pokloniti zemljište za izgradnju lovačke kuće. Njegov sin Ramiz je ispoštovao očevo obećanje. Kuća je izgrađena zahvaljujući vrijednim lovcima LS „Stari Teočak“, uz pomoć Društva. Kuća u lovištu ima kamin, lijepa je i funkcionalna, ima prilaz i parking.

Enes Mujčinović

Lovačko društvo „Srndać“ Gračanica Lov sa gostima iz Kumanova

Lovci Sekcije „Babići“, 11. i 12. juna, organizovali su lov na srndaća u Babićima, na lokalitetu Vis, gdje su odstrijelili princa šume od 28 kilograma. Strijelac je bio Hasan Sarajlić, inače šumar kome je ovo prvi srndać nakon 15 godina lovovanja. Babićani su imali i goste, lovce iz Sjeverne Makedonije, iz Kumanova.

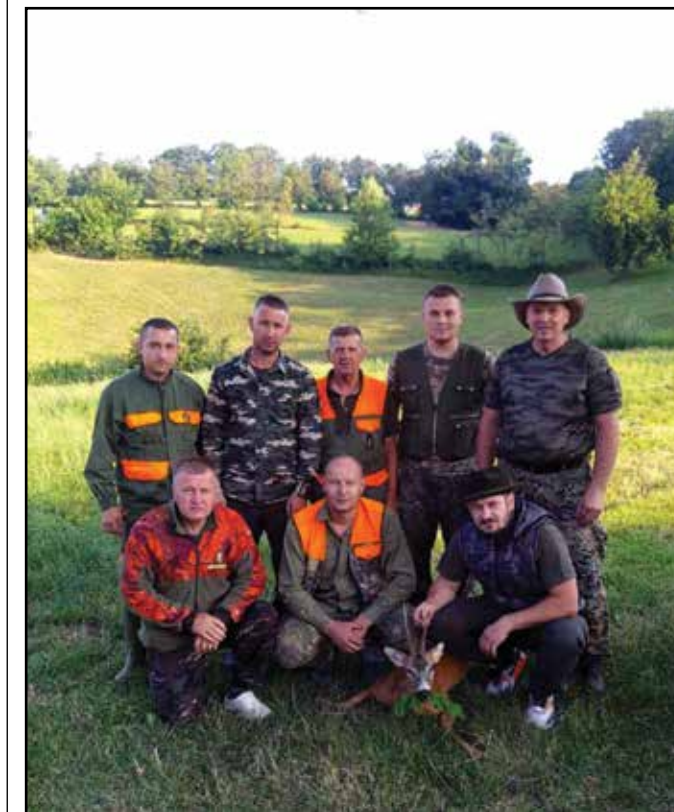
Fikret Ahmetbašić

Lovačko društvo „Srndać“ Gračanica Škahovica princa

Unizu uspješnih lovnih dana Sekcije „Škahovica“, ovaj put, sredinom jula, sreća se osmjehnula Mehmedović Eldaru sa svojim mentorom Delić Mirzetom. Odstrijeljen je šumski princ na njivi, na lokalitetu Škahovica-Trzanica.

Amel Iljazović

Lovačko društvo „Srndać“ Gračanica Lovac koji obećeva

Mladi lovac Armin Jahić, član sekcije „Priječko Brdo“, sa lovačkim stažom od nepune dvije godine, u lovu na srndaća organizovanom krajem juna, na lokalitetu Cetovilja je odstrijelio srndaća starog oko pet godina. To mu je prvi srndać, a početkom ove godine je odstrijelio i lijep primjerak veptra. Presretan je, a kao mlad lovac očekuje još trofeja u karijeri koja je odlično počela. Zahvalan je svima koji mu pomažu a posebno svom mentoru Admiru Jahiću.

Fikret Ahmetbašić

Vještački uzgoj divljeg zeca nameće se kao neophodan u uslovima njegove sve manje populacije u lovištima

Prema Operativnom kalendaru aktivnosti u lovištima TK za lovnu 2022./2023., zeca je dozvoljeno loviti u oktobru (9. i 23.) i u novembru (13. i 25.). Većina lovačkih društava danas oplemenjuje populaciju puštajući svake godine zeca iz vještačkog uzgoja u prirodu, a to ne čine jedino ona društva koja imaju zeca u dovoljnim količinama. Načelno, zeca je sve manja u lovištima i znatno je ugrožen. Neprijatelji su mu razni grabljivici, psi lutilice i krivolovci, a tome su doprinijela i savremena hemijska sredstva u poljoprivrednoj proizvodnji upotrebom pesticida. Ispuštanje zečeva iz uzgoja u lovišta jedna je od metoda koja umnogome može pridonijeti stabilizaciji fonda zečje divljači, odnosno dati impuls u obnovi krvi ili genetskom poboljšavanju populacije.

Prema francuskom sistemu vještačkog uzgoja kavezi za divljim zečevima su na 1500 m² ograđenog zemljišta, napravljeni tako da imaju zatvoreni dio za mužjaka, ženku i zečice te predsooblje natkriveno mrežom. Kućište je napravljeno od pocinčanog lima s izolacijom, a sve je postavljeno na željeznoj konstrukciji, koja kaveze drži 120 cm iznad zemlje. Zečevi se ljeti hrane zelenom, a zimi sušenom i prešanom lucernom, a voda je neprekidno osigurana u svakom kavezu. Svaki par mužjaka i ženke borave u istom kavezu tokom cijele godine. Ženka se koti do četiri puta na godinu, s tim da prvi put dobije uglavnom jednog zečića i to negdje sredinom januara, a zatim još tri puta do početka oktobra, kada se okote dva do tri mlada, a četvrti put zna imati i do pet mladih. Nakon što 23 dana cijela zečja obitelj provede zajedno,

mladi se odvajaju u posebne kaveze, gdje provode još 40 dana, a zatim se ispuštaju u 5.000 m² ograđenog terena za podivljavanje, gdje se zadržavaju sedam do 10 dana. Kada za to bude vrijeme, zečevi se hvataju u mrežu, pažljivo stavljaju u kutije i ispuštaju u lovište. Vrlo je bitna priprema terena na kojem će se unijeti divlji

zec. Broj predatora mora biti sveden na podnošljivu mjeru, a bitno je osigurati dovoljno hrane i vode, jer ako ovaj uslov nije ispunjen divljač će migrirati. Bitno je i da lovište pruži zaklon za divljač, što znači postojanje odgovarajućih remiza za divljač. Ispuštanju divljači mora prethoditi faza aklimatizacije, tokom koje se divljač za unos nalazi u posebno izgrađenom lovnogospodarskom objektu – prihvatilištu. Prostor za podivljavanje mora biti što sličniji lovištu, minimalne veličine 100 ha. Prihvatilište ne treba planirati blizu prometnica ni naselja, ali bi trebalo biti dostupno, s povoljnom konfiguracijom, nagibom i ekspozicijom terena, zaštićeno od vjetrova, smješteno u središnjem dijelu lovišta, s remizom okruženom poljoprivrednim površinama te prirodnim izvorom vode. Prihvatilište je ograđeno sa svih strana odgovarajućim mrežama koje moraju spriječiti ulazak predatora. Lovci kontinuirano čuvaju prihvatilište, pri čemu u

hranilice ostavljaju vodu i hranu identičnu onoj iz faze uzgoja. Lovci trebaju obavljati svoje zadatke uz minimalan kontakt sa divljači. Nakon 7-10 dana u prihvatilištu divljači se nude žitarice, u količini do 60% hrane, a preostali dio hrane je ona koju je koristila u prethodnom razdoblju. Nakon određenog vremena provedenog u prihvatilištu (minimalno dvije sedmice) skida se vanjska ograda i divljači se omogućava odlazak u lovište.

Jedan od razloga smanjenja populacije je i taj što se u divljinu puštaju vještački uzgojeni divlji zečevi koji su prerano odvojeni od majke i bolest se manifestira tek kada su u prirodi i mi to ne možemo vidjeti. Najčešći problem kod uzgoja i općenito je proljev (kokcidioza u divljih zečeva). Ova bolest nije razlog za isključivanje iz uzgoja i time se ne postižu nikakvi pozitivni učinci. Ako beba divljeg zeca ima majku, ne treba je odvajati i hraniti zamjenskim mačjim mlijekom. Beba zec trebala bi ostati uz majku duže od tri, a preporučuje se i pet sedmica jer će tek tada biti dovoljno snažna za odlazak u prirodu i tek tada će beba biti otpornija, zdravija te duže živjeti i imati manje komplikacija. Ako je ikako moguće treba produžiti boravak bebe uz majku. Zečica u prirodi ima leglo 2-3 puta godišnje. Beba divlji zec ne smije se od majke odvajati naglo. Nakon odvajanja potrebno je da se takav zec iz uzgoja još nekoliko puta vrati majci da dobije obroke, rijeđe ali ih mora dobiti. Tako će se i organizam zeca naviknuti na promjenu prehrane, jer nagle promjene pospješuju nastanak proljeva. Također, majka zečica postepeno će gubiti mlijeko i neće dolaziti do upala sisa koju zna uzrokovati zadržavanje mlijeka (nakon naglog odvajanja mladih). Iako, najčešći slučaj je da vrlo brzo ta ista majka ima mlade pa ne bi trebalo doći do komplikacija za nju, no komplikacije za mlade su moguće. Uzgajivači, ako ikako mogu, trebaju: dok hrane i čiste odrasle zečeve tih nekoliko dana prije redovnog obavljanja poslova trebaju staviti mlade uz majku da još koji put dobiju obrok, a prije svog odlaska iz njihovih nastambi vratiti mlade u odvojen kavez predviđen za njih. U velikim uzgojima to je jako velik posao.

Bolesnom mladom ali i starijem divljem zecu u tim slučajevima ne smije se davati svježa djetelina jer pospješuje pojavu proljeva. Isto vrijedi i za salatu i još neke biljke. Najsigurnija prehrana je obična i „mačija“ trava (ona koja grebe pri branju rukama i sve njoj slične) te radič, a općenito općenito zeleno treba uvoditi postepeno u ishranu. Nagle promjene prehrambenih navika mogu po zeca završiti kobno. U kaveznim, farmskim uzgojima divlji zec najčešće dobiva suhu i peletiranu hranu. Zec treba dobivati kvalitetnu hranu bogatu vlaknima jer divlji zec, pogotovo kad je premlad i tako naglo odvojen od majke, ima nedovoljno razvijen probavni sistem. U prirodi i sa dva mjeseca, tj osam sedmica, zna još sisati majku! Zec znakove bolesti mora pokazati odmah po odvajanju, kao niti uopće dok je na farmi, ali nije sigurno da neće oboljeti i uginuti nakon puštanja u lovište.

Iskusni veterinari preporučuju liječenje na sljedeći način: 3-5 ml lijeka Sulfadimidin u 1 litri vode raspodjeliti među zečicama i mladima da piju tokom 5 dana. Lijek se može davati i majci dok je skotna te i majci i mladima dok ih majka doji. Proljev je zapravo „pomicanje crijevne flore“, raznoliko uzrokovan. Nije loše da se u liječenju zečeva u vodu sa sulfadimidinom svaki dan doda te promješa čak i preventivno prah iz bar jedne kapsule prObiotika Pro-Life (ili Linex, ili Ferzym, ili neki drugi prObiotik) koji obnavlja crijevnu floru. PrObiotik nije skup lijek i ne može negativno uticati na zeca.

Zec i kunić - različite životinje

Zec (*Lepus Europaeus*) je posve druga vrsta životinja u odnosu na kunića. Zec živi u divljini, ima duže uši, prednje i stražnje noge, ne živi u skupinama, nastambe su mu iznad zemlje gdje ima i mlade. Broj mladih oko dva (1-4, ali i više), tendencija manjem broju. Mladunci odmah vide, imaju dlaku i praktički su odmah pokretni te su nekoliko puta teži od beba kunića. Ali, zato ih u gnijezdu ima manje. Zec uvijek ima crtu onog divljeg u sebi, što izravno svjedoči različitost u karakteru divljeg zeca u odnosu na kunića. Oprez iskazuje spuštanjem tijela i glave uz tlo, uši prisloni uz tijelo, miruje do posljednjeg trenutka za vrijeme približavanja opasnosti. Bježi trkom, dugim skokovima i okretanjem u zraku. Pitomi zec ne postoji! Zec je isključivo divlja životinja, za razliku od kunića koji može biti divlji ili pitom.

Kunić (*Oryctolagus Cuniculus*) ima kraće uši, kraće noge, živi u zajednicama, kopa nastambe pod zemljom gdje ima i mlade. Broj mladih oko pet (3-8, ali i više), tendencija većem broju. Mladunci se rađaju goli - bez dlake i slijepi, ovisni o majci još sedmicama. Kunić ima kraću lobanju u odnosu na zeca. Kunić može biti bijel, narančast, crn, siv, smeđ i njihove kombinacije za razliku od zeca koji je uvijek jednobojan - kriptička obojenost, samo smeđa (ovisno o percepciji: žuto smeđa i smeđe siva i često ima bijelu točkicu na glavi). Kunići rađaju više mladih nego zečevi. Oprez iskazuje dizanjem na stražnje noge, načuli uši, lupa stražnjim nogama da obavijesti ostatak skupine na moguću opasnost. Bježi trkom. Postoje pitomi i divlji kunići. Pitomi kunići mogu biti kućni ljubimci.

Priprema lovišta za unošenje fazana iz intenzivnog uzgoja

Za naseljavanje fazana u lovištu treba stvoriti što povoljnije uvjete za život i opstanak ove divljači. U normalnim godinama u lovištima koja imaju minimalne uvjete za uzgoj fazanske divljači, hrane bi trebalo biti u dovoljnim količinama sve dok ne padne snijeg. Naime, ukoliko nestane hrane, a mi ne provodimo prihranu, može se dogoditi da fazani u potrazi za hranom migriraju iz lovišta. Zato je nužno u lovištu postaviti hranilišta gdje god je to moguće, posebice u neposrednoj blizini prihvatilišta. Najveća aktivnost fazana u traženju hrane je u jutarnjim satima i predvečer. Prilikom unošenja odrasle divljači u lovište bitno je voditi računa o godišnjem dobu, vremenskim prilikama i porijeklu divljači, odnosno da li ona potiče iz prirode ili iz fazanerijske. Površine za ispuštanje moraju se vezati za šumske površine ili remize ili biti neposredno uz njih. Te površine trebaju biti u zavjetrini jer su pilići i odrasli fazani jako osjetljivi na vjetar pa izbjegavaju vjetrovita mjesta. Neposredno pred unošenje potrebno je aktivirati hranilice i pojilice. Fazan je divljač remize jer mu treba najviše zaklona u usporedbi sa zecom ili poljske jarebice, stoga fazana nazivamo remiznom divljači. Pod pojmom remize podrazumijevamo posebno uređene, uzorane, posijane, pošumljene dijelove lovišta, s ciljem stvaranja površina na kojima će divljač pronaći optimalne uvjete za život i reprodukciju (mir, hrana, zaklon od ljudi, predatora, vremenskih prilika), odnosno bolje mikroklimatske uvjete za život od onih koje divljač ima na otvorenim oranicama. U ekstenzivnoj poljoprivredi sitna divljač je trebala remize uglavnom tokom zimskih mjeseci, prvenstveno radi zaštite od vremenskih nepogoda i predatora. Danas su divljači potrebne remize i u periodu vegetacije, koja će poslužiti kao mjesta za reprodukciju (gniježđenje, prisutnost animalne hrane za mladunčad, zaklon od predatora...), stoga se više poklanja pažnja aktivnom i stručnom upravljanju kvalitetom staništa. Time se nastoji očuvati već postojeće prirodne remize u lovištu, sadnja novih umjetnih remiza, podizanje ekološke svijesti stanovništva (najprije lovaca i poljoprivrednika), afirmiranje ekološke proizvodnje uz ograničen broj stoke po jedinici površine, aktivno uključivanje u očuvanje staništa i drugih korisnih prostora, revitalizacije degradiranih staništa poput rukavaca i sl. Prirodne remize za fazana su šume i šumarci s kvalitetnim podrastom, obrasli rubovi rijeka, kanala i potoka, pojasevi živica uz ceste te zapuštene poljoprivredne površine. Prema nekim evropskim iskustvima, na površini lovišta od 4000 hektara, ukoliko želimo godišnji odstrjel od 500 kljunova fazana, u lovištu je potrebno

imati 20-40 hektara remiza, veličine od 0,25 do nekoliko hektara međusobno odaljenih do 500 metara. Optimalan sastav remize je 2/3 niskog grmolikog raslinja, a 1/3 travnatog raslinja, pri čemu je idealna visina remize oko 1,5 metara. Preporučena veličina remize je od 0,25 hektara do nekoliko hektara širine 10 metara. Unutar remize mora biti većeg drveća kojeg fazani koriste za noćenje. Ne smijemo dozvoliti da nam remize prerastu 2-3 m, pri čemu je jako važno kratiti četinjače i grmoliko raslinje. Široke pojasne remize sadimo tako da vanjski rub remize, u širini od 4 m zasadimo s grmolikim vrstama (poželjno je da bude plodonosno grmlje koje dobro uspijeva na tom području), zatim slijedi travnati pojas pa pojas četinjača (možemo ih saditi i u manjim skupinama). Pojas grmlja služi kao zaklon i izvor hrane, travnati pojas za gniježđenje, a četinjače za zimsko zadržavanje. Jednogodišnje remize sijemo samostalno, uz ili unutar postojeće višegodišnje fazanske remize.

Za proljetnu ishranu i gniježđenje siju se ozime žitarice i travne, odnosno djetelinsko-travne smjese. Za jesensku prehranu sijemo kukuruz, repicu i druge kulture, često u raznim kombinacijama kultura (npr. kukuruz i sirak).

Kontrola brojnosti grabežljivih vrsta

Razni grabežljivci, dlakavi i pernatu uznemiravaju i uništavaju fazansku divljač. To znači da, ukoliko želimo uzgajati ili ispuštati fazansku divljač u lovištu, broj predatora moramo svesti na najmanji mogući broj. Posebno treba obratiti pažnju na neposrednu okolinu prihvatilišta. U periodu gniježđenja najveći neprijatelj fazana su siva vrana i svraka, a njima se pridružuju specijalisti za fazanska jaja jež, tvor i jazavac. Na pilićima i kokama

koje sjede na gnijezdima najveće štete radi lisica, kuna, tvor, lasica, psi lutilice i mačke, a od pernatih grabljivica jastreb i kobac. Zimi fazane mogu ugroziti i škanjci mišari, orlovi i sove. Od dlakavih grabežljivaca lisica je najznačajnija vrsta, naročito u neuređenim fazanskim lovištima. Ova vrsta najveće štete čini na kokama na gnijezdima i na mladim fazanima dok još ne noće na stablima. Štete su naročito velike u proljeće, u vrijeme reprodukcije lisica, kad potražnja hrane za lisičju obitelj stalno raste. Njeno prisustvo

u fazanskim lovištima izaziva i stalno uznemiravanje divljači. Jazavac je rjeđi i ne tako poseban gost u fazanskim lovištima. Pčinjava štete samo u periodu gniježđenja uništavajući gnijezda i napadanjem koka na gnijezdima. Fazanska jaja su za njega poslastica, a uništava i piliće. Kune većinom hvataju mlade i odrasle fazane na zemlji i na noćistima. Često ubijaju sasvim nepotrebno, kad imaju dovoljno hrane sišu samo krv, a poslastica im je glava sa mozgom. Čine štete i na gnijezdima i na pilićima. Tvor je za fazane jako opasna vrsta, specijalist za fazanska jaja. Uхваćene fazane uvlači u rupe, gdje sprema rezervu hrane. Fazane lovi u širokom krugu. Lasica najčešće lovi piliće i uništava jaja u gnijezdu. Psi i mačke lutilice su u lovištima posebno opasni,

naročito u vrijeme gniježđenja i tokom vođenja pilića, bilo da love ili rastjeruju divljač u lovištu. Od pernatih grabežljivaca, fazane ugrožava jastreb i škanjac. Fazanska gnijezda napada siva vrana, crna vrana i gavran, nekad i čavka, ali glavni neprijatelj fazanskih jaja je svraka. Razumno reguliranje brojnosti grabežljivaca u lovištu spada u temeljne uzgojne mjere koje su potrebne ukoliko želimo racionalno gospodariti sitnom divljači. Sve navedene vrste su opasne i na uzgajalištima i prihvatilištima za pernatu divljač. Dovoljna količina zaklona i hrane u lovištu može smanjiti štete od grabežljivaca na gnijezdima, pomlatku i odraslim jedinkama.

Izbor lokacije za ispuštanje fazana

Jedan od glavnih uvjeta za uspješno ispuštanje intenzivno uzgojenih fazana u lovište je pažljiv izbor najboljih površina za ispuštanje. Za tu svrhu se biraju čiste i rijetko obrasle površine, koje su trajno izložene Suncu ili su samo djelimično u sjeni i imaju pogodnu jugoistočnu ili južnu ekspoziciju. Traže se, dakle, otvorene i tople površine, jer su toplina i svjetlost osnovni uvjeti za uspješan razvoj fazana u periodu adaptacije u slobodi. Površine na kojima ispuštamo fazane moraju biti povezane sa šumskim površinama ili remizama. U tom slučaju se koriste privremeno obešumljene površine, široki prosjeci, livade i sl. Takva mjesta moraju imati optimalne uvjete za daljnje uzgajanje fazana, što znači da moraju imati dovoljno zaklona, hranu i vodu. One također moraju biti u zavjetrini jer su pilići i fazani osjetljivi na vjetar te izbjegavaju vjetrovite površine. Nepovoljnim površinama smatramo šume bez podrasta, doline tzv. mrazišta, veliki šumski kompleksi bez njiva za divljač, vjetrovita mjesta i površine na močvarnom terenu. Ovdje pripadaju i lokacije na kojima se dugo zadržava rosa ili gdje fazani nemaju pristup na čista, suha i sunčana mjesta na kojima se mogu osušiti i prpošiti. Za ispuštanje fazana ne dolaze u obzir površine blizu naselja, ograđenih

površina, brzih cesta i željezničkih pruga jer dolazi do gubitaka. Ispuštanje fazana u blizini naselja je česta greška jer za vrijeme lova fazane češće nalazimo u kućnim vrtovima i dvorištima nego u remizama u centru lovišta. Prilikom napućivanja lovišta moramo uvažiti činjenicu da prirodno razilaženje fazana u lovištu teče postepeno iz boljih životnih uvjeta u ostale dijelove lovišta. Prilikom određivanja dijela lovišta na kojem ćemo ispuštati fazane, treba imati na umu da ih ne treba puštati na mjesta gdje nema prirodnog fazana, jer tu iz nekog razloga fazani nemaju potrebne uvjete za život.

Lov kao lijek

za fizičko i mentalno zdravlje

Rezultati istraživanja provedenog na području Ujedinjenog Kraljevstva potvrđuju da grupni lov pozitivno utiče na fizičko i mentalno zdravlje sudionika lova. Istražujući socijalni uticaj grupnog lova, dr. Latham-Green je utvrdila:

- da lov ima pozitivan efekt na fizičko zdravlje (lovci provode puno vremena na otvorenom, u prirodi, pri čemu se puno kreću),
- da lov jača ruralni identitet, odnosno povezanost s ruralnim područjem i ruralnim načinom života,
- da se kroz lov stvaraju snažne socijalne mreže, koje su važne za održavanje socijalne kohezije unutar zajednice (stvaraju se prijateljstva, olakšava integracija, održava međugeneracijska komunikacija i aktivnost...),
- da se kroz lov razvija socijalna potpora (uključivanje lovaca u sanaciju i pomoć ljudima prilikom prirodnih katastrofa kao što su potresi, poplave, požari i sl.),
- da se kroz lov, odnosno socijalne kontakte smanjuje osjećaj usamljenosti (to je naročito važno za osobe starije životne dobi),
- da se kroz lov jača osjećaj svrhe i ispunjenosti života i
- da je lov općenito važan za dobrobit ljudi, naročito ruralnog stanovništva.

Može se reći da je ovo znanstvena valorizacija onoga što lovci osjećaju u kontekstu ljubavi prema prirodi, divljači, tradiciji i lovačkom druženju. Čovjek je u 99% svog postojanja bio lovac pa je činjenica da je lov bio važna formativna sila u razvoju čovjeka, na tjelesnom, duhovnom i društvenom planu. Lov kao vještinu treba gledati u širem kontekstu pojma lovstva, koji podrazumijeva interdisciplinarnu znanost, struku i djelatnost koja ima gospodarsku, rekreativnu i turističku funkciju. Funkcija i zadatak lova unutar ljudske zajednice se mijenjala tokom historije, od alata za pribavljanje hrane i sirovina do današnje funkcije lova u kontekstu održivog upravljanja prirodnim resursima, odnosno ekološkog alata kojim se može upravljati životinjskim populacijama, kontrolirati bolesti, očuvati izvornost i bioraznolikost staništa, očuvati kulturnu i tradicijsku baštinu.

Navedene funkcije su snažan argument i temelj za promociju i pozicioniranje lovstva kao djelatnosti od javnog interesa jer ima značajan uticaj na ekonomiju, a naročito na lokalni ekonomski razvoj. Lov je izvrsna aktivnost za tijelo i dušu, a naročito grupni lov. Lov ima pozitivan efekt na tijelo i psihu jer lovci provode puno vremena na otvorenom, u prirodi, pri čemu se kreću u prosjeku više od osoba koje nisu lovci. Učestala fizička aktivnost na otvorenom pridonosi zdravlju, naročito u starijoj dobi, što ima za posljedicu bolju kvalitetu života, sposobnost potpore obitelji i zajednici, a manje troškove za zdravstvenu zaštitu. Lov se može smatrati stilom i načinom života koji kreira i afirmira povezivanje, ali i zdrav život u suglasju s prirodom te ljudske vrline kao što su aktivnost, obrazovanje, odgovornost, odlučnost, discipliniranost, ali i samoeфикаsnost definiranu kao vjerovanje u vlastite sposobnosti. Osim toga, lov nudi vrijeme za razmišljanje, opuštanje i ublažavanje stresa. Ovo je posebno važno u današnje vrijeme, kada je svaka nova generacija sve udaljenija od prirode, a moderan ljudski život svakodnevno je opterećen stresom. Kroz lov se stvaraju snažne društvene mreže koje su važne za održavanje socijalne kohezije unutar zajednice. Primjerice, stvaraju se i održavaju prijateljstva, održava međugeneracijska komunikacija i aktivnost, kroz lov se olakšava integracija doseljenih osoba u zajednicu, prenose se tradicionalna, često vrlo važna znanja i vještine na mlađe generacije... Kroz lov, odnosno lovne aktivnosti unutar lovačkih asocijacija, lokalnih, regionalnih, nacionalnih, ali i međunarodnih, razvija se socijalna potpora. Kroz lov, odnosno socijalne kontakte smanjuje se osjećaj usamljenosti, u svim fazama života (to je naročito važno za osobe starije životne dobi), a jača se osjećaj svrhe i ispunjenosti. Socijalna izolacija ima izrazito negativan efekt na dobrobit i zdravstveno stanje osobe, posebno tamo gdje su institucionalni, kulturni, ekonomski i interpersonalni resursi ograničeni. S bzirom na brojne situacije iz naše bliske prošlosti (odbrambeno-oslobodilački rat, prirodne katastrofe...), lov će se još dugo kod nas osim u preventivne koristiti i u terapijske svrhe.

Understanding the social impact of participation in Driven Game Shooting in the UK. Latham-Green, T. L. (Author). Sep 2020, Student thesis: Doctoral Thesis, University of Northampton.

Antibiotska svojstva čuda prirode Rujevina

U jesen (septembar i oktobar), kiti se prirodni antibiotik - rujevina (*Cotinus coggygria Scop.*), listopadno drvo koje raste u formi malog, razgranatog drveta ili većeg žbuna. Stablo debljine čovjekove nadlaktice može narasti i do visine od 5 m. Korijen joj roni do 1,5 m u zemlju. List joj je zelen, jajolik i sličan jorgovanu, raste na peteljci dugoj 3 cm, a u jesen, kada sazrije, dobiva izrazito crvenkastu boju sa žutim i narančastim nijansama pa se naseobine rujevine mogu izdaleka ugledati. Poznato je desetak vrsta rujevine, koja nije istražena pa je zato vrlo malo ima u literaturi. Najviše je rasprostranjena na području južne Evrope, zapadne i središnje Azije. Obično raste na sunčanom do polusvjetlom, toplom mjestu, na suhom

tlu, u listopadnoj šumi i šikari sve do 1600 m nadmorske visine. Zbog dobro razgranatog korijena dobro se veže za tlo. Na vrhovima grančica početkom ljeta se radaju sitni cvjetovi koji nakon narastanja prerastu u neku periku i dobivaju izgled plave djevojačke kose. Grane i stablo su snažna drvenasta struktura koja se ne da lako lomiti. Kora je jako ljekovita, prije svega je spas za prostatu, bubrege, urinarne infekcije pa čak i karcinom. Ispod tananih niti perike zriju plosnati i duguljasti plodovi slični

sitnoj bundevi, koji su vrlo su otrovni. Izazivaju povraćanje, grčeve i jake bolove u trbuhu. Kora rujevine je vrlo snažan prirodni antibiotik pa se upotrebljava za unutrašnje i vanjske upalne procese, za čišćenje organizma od različitih otrova i bakterija, suzbijanje dijareje, protiv paratentoze, hemoroida, za smirivanje upalnih procesa: prostate, mokraćnih puteva, bubrega, kamena u bubrežima, čira na trbušnim stjenkama i želucu, različitih ranica u ustima, kožnih ekcema, kao preventivu protiv ispadanja kose, neumjerenog znojenja nogu, protiv herpesa i upale zubnog mesa (desni). Blagodeti rujevine djeluju i na pretilost, odnosno dobra je za mršavljenje. Plodovi rujevine su otrovni, ali, stablo, mladi pupovi i posebno kora i potkornica, pravi su melem za mnoge tegobe. Za lijek se sijeku mlade grane, guli se kora do drveta, ili se sijeku mlade grane na komadiće i suše se. Ti komadići se dobro usitne i onda se iz staklenke jedna kašika stavi u hladnu vodu i kuha od pet do osam minuta. Čaj se ohladi, procijedi i tri puta na dan pije po jedna šoljica, za sve unutrašnje tegobe. Službena svjetska farmaceutska znanost poznaje više oblika preparata od rujevine. Kod nas postoje kapi i čajna mješavina i mogu se nabaviti u apotekama. Naravno, lovci su u mogućnosti sami pronaći rujevinu.

Gljive - blago šume

Još od davnih vremena ljudi su vjerovali da gljive posjeduju medicinske vrijednosti i osobite moći. Egipćani su vjerovali da osiguravaju besmrtnost, a budući da su samo faraoni bili vrijedni ovakvih darova, običnim ljudima nije bilo dopušteno dirati, a kamoli jesti gljive. U drevnoj kineskoj civilizaciji gljive su cijenjene već 7000 godina. U Japanu i ostalim azijskim zemljama gljive se koriste u prehrani i liječenju hiljadama godina, a u posljednje vrijeme učestalo se koriste u tretmanu osoba oboljelih od različitih vrsta malignih bolesti. Gljive u prosjeku sadrže više bjelančevina od povrća, a istovremeno su niskokalorične, iako njihova energetska vrijednost varira ovisno o vrsti. Ujedno sadrže vitamine B1, B2, B3, B5, C, prehrambena vlakna i minerale (kalij, magnezij, željezo, cink, selen, bakar, kalcij, krom). Jedinstvene su kao namirnice koje sadrže vitamin D te se često preporučuju kao prevencija osteoporoze. Prema istraživanjima vitamin D igra važnu ulogu u radu imunитета i zaštiti od karcinoma. Dokazano je da gljiva izlučuju sastojke koji imaju antikarcinogeno djelovanje i tvari s antibiotskim i imunostimulativnim djelovanjem. Bogat su izvor bjelančevina i vitamina za snažne kosti. Sadrže neznatne količine masti a dobar su izvor prehrambenih vlakana, posebno hitina koji ometa apsorpciju masti i pomaže pri procesu mršavljenja te beta-glukana koji jača imunološki sastav i štiti zdravlje kardiovaskularnog sustava. Gljive ne sadrže saharozu ni škrob pa su pogodna namirnica za osobe oboljele od dijabetesa. Smatra se da postoji oko 50.000 vrsta gljiva, a približno je 200 vrsta jestivo. Iako se gljive često smatraju povrćem one su zapravo poseban oblik živih organizama koji nema korijenje, lišće, cvijeće ili sjemenke.

Dakle, mnoge vrste gljiva su bogate aktivnim tvarima koje su izuzetno učinkovite u borbi protiv raka i u prevenciji zloćudnih bolesti. Betulinska kiselina se zajedno s beta-glukanom veže za receptore stanica raka i olakšava organizmu njihovo prepoznavanje i uništenje. Osim toga, betulinska kiselina i enzim kaspaza 3 uništavaju bjelančevine u stanici raka i potiču njihovu apoptozu (smrt). Brojni polisaharidi u ljekovitim gljivama, zajedno s betulinskom kiselinom, koče razvoj enzima topoizomeraze, neophodnog za rast i umnožavanje stanica raka. Upravo zbog toga, iz ljekovitih gljiva proizvode brojne preparate za borbu protiv zloćudnih bolesti. Iz njih se izolira i beta-

glukan - aktivna tvar poznata po svojem djelovanju na imunitet. Gljive pomažu i u liječenju kardiovaskularnih bolesti. Tako su gljive saveznik u borbi protiv bolesti srca, moždanog udara i visokog krvnog pritiska. Pozitivno djeluju i u suzbijanju virusa herpesa, HIV-a i hepatitisa. Gljive imaju imunomodulatorno i afrodizijačko djelovanje. Kada je to potrebno, pojačavaju snagu imuniteta, a kod pretjeranog rada imuniteta smanjuju imunološki odgovor. Autoimune bolesti se javljaju uslijed nepravilne reakcije imuniteta kada imunološki sustav vlastite stanice prepoznaje kao strane te ih uništava. Upravo zbog toga gljive uveliko mogu pomoći kod autoimunih bolesti poput alergija, lupusa, dermatitisa, psorijaze i artritisa.

Ljekovito djelovanje gljiva u najkraćem: jačaju imunitet, bore se protiv virusa, imaju antiupalno, antikancerogeno i antibakterijsko djelovanje, pomažu u liječenju autoimunih bolesti, poboljšavaju pamćenje i koncentraciju, reguliraju razinu šećera u krvi, otklanjaju umor, slabost i nesanicu, pospješuju regeneraciju jetre, liječe alergije, astmu, gripu, prehladu dermatitis i psorijazu, sprečavaju bolesti srca i krvnih žila, pospješuju cirkulaciju, pomažu u liječenju artritisa i reume, poboljšavaju seksualne funkcije, pojačavaju izdržljivost i snagu organizma, ublažavaju nuspojave kemoterapija.

LOVAČKI VICEVI

Skupina lovaca svratila u hotel u kojem je boravio jedan šeik. U razgovoru sa njim jedan lovac ga upita:

- Kako vi, gospodine šeiče, izlazite na kraj sa svojih pet žena?
- Isto kò i vi, samo što se ja ne krijem.

Skupina lovaca razgovara o tome koje životinje imaju najveći skok. Jedan od njih reče:

- Moj jaran komšija ima duži skok od svih životinja a i ljudi. Žena ga poslala da skoči po hljeb do obližnje prodavnice a našla ga u jednom kafiću osam kilometara dalje!

Tužila žena lovca muža zbog zlostavljanja. Pita sudija lovca:

- Što si ženu udarao kundakom po glavi?
- Mnogo laje sudija, laje ko kuja bez pedigrea.
- Pa ako je tako nisi je trebao po glavi, nego po dupetu!
- A ne, gospodine sudija, mi smo dole u dobrim odnosima, ali gore mnogo laje!

Pošao lovac na kafu sa kolegama, a supruga ga upita:

- Gdje ćeš?
- Idem po naočare.
- A poslije?
- Poslije ću vidjet'.

Stariji lovac reče:

- Muškarac je po prirodi i lovac i zavodnik.
- Ja zavodim i po gradu – uzvratim mladi lovac.

Stariji lovac upita mlađeg kolegu:

- Čime se baviš?
- Ja sam zavodnik
- Zavodnik!? Kakvo je to zanimanje?
- Svaki mjesec idem u Zavod za zapošljavanje!

Djevojka pita mladića lovca:

- Gajiš li još one iste emocije?
- Jok, ništa od zečeva, sad uzgajam fazane.

Ulazi lovac Faruk u kafanu s puškom na gotovs i pita:

- Ko je bio sa mojom ženom Fatom?
- S kraje kafane se čuje glas:
- Nemaš ti toliko metaka jarane.

Mladi lovci pitaju starog lovca:

- Jesi li ikad probao lošu rakiju?
- Jesam.
- I kakva je bila?
- Dobra.

Lovac se oženio a poslije samo tri mjeseca braka žena mu rodi sina. Gleda on nju, sumnjiva mu nešto, pa je pita:

- Matere ti, otkud dijete poslije tri mjeseca braka?
- Budalice moja, jel' ima tri mjeseca kako si se oženio?
- Ima!
- Jel' ima tri mjeseca kako sam se ja udala?
- Ima!
- Jel' ima tri mjeseca kako nosim?
- Ima!
- Pa koliko je tri puta tri?
- Devet! Odoh ja u kafanu da častim društvo!

Pitali jednog lovca koji je dogurao do visokog položaja lovačkom društvu u čemu je tajna njegova uspjeha, a on im objasni:

- Ja se pravio lud, a svi stalno govorili „Ma, pusti budalu!“

Predsjednik jedne lovačke sekcije upita ugostitelja koliko njegov objekt može primiti osoba na lovačkoj večeri uz pridržavanje epidemioloških mjera.

- Mogu primiti 50 ljudi bez problema.
- Ma gdje da nađem 50 ljudi bez problema?

Na čeki lovac šapatom pita jarana:

- Znaš li koja je zemlja najbolje odreagovala na Covid-19?
- Znam, ilovača!

Kaže lovac 70-godišnjak u vrijeme pandemije, zabrane kretanja za starije od 65 godina:

- Osjećam se kao da mi je 17 godina. Gorivo jeftino, imam dugu kosu, a ne daju mi izaći!

Lovačke puške Merkel

Vrhunska tehnologija, originalna konstrukcija, pouzdan sistem

U njemačkoj oblasti Turingija i njenom središnjem gradu Suhl (Zulu), oružje se organizovano i tradicionalno proizvodi još od XV vijeka. Na kraju XIX vijeka, u Suhl je živjela porodica Merkel, koja je imala 11 sinova s izučnim puškarskim zanatom. Tri brata Merkel - Albert, Gebhard i Karl - osnivaju 1898., firmu Gebruder Merkel (Braća Merkel). Ubrzo, njihovo oružje svojim kvalitetom izaziva pažnju i van Njemačke. Prvi, 1931, rade puške vertikalnog rasporeda cijevi, pod imenom Bock Flinte (bokerice). Danas su bok puške rasprostranjene širom svijeta. Merkel puške su bile još prije Drugog svjetskog rata, a i danas - stvar prestiža. Posjedovali su ih: Maks Šmeling, Ajzenhauer, Hruščov, Gagarin, Mao Ce Tung, Tito, Naser, Jozef Štraus Franc... Fabrika Merkel razvijala se i u nekadašnjoj DDR, a danas u ujedinjenoj Nemačkoj, sa 200 radnika i vrhunskom CNC tehnologijom, rame uz rame je sa najboljim svjetskim proizvođačima lovačkog oružja.

Poluautomatski lovački karabin Merkel SR 1 (semiautomatic rifle 1) je takođe savremene konstrukcije, koja podrazumijeva lako rasklapanje puške na podsklopove, koji olakšavaju čišćenje oružja i transport. Završavanje zatvarača je direktno u cijevi preko pokretne glave zatvarača, koja sadrži šest završavajućih bregova. Unutar trećeg brijega se nalazi izvlakač, a postoje čak i dva okrugla, opružna izbacivača čahura. Princip rada ovog poluautomata je pozajmica gasova uz tzv. samočišćenje pokretne dijelove. Proizvođač je istakao da ovaj sistem pouzdano radi s najraznovrsnijom municijom. Kalibar puške u Canonu je univerzalni .30-06 Sprg, cijev je duga 510 mm, uz ukupnu dužinu od 1.060 mm i masu 3,2 kg. Odvojivi okviri primaju pet ili dva metka i lako se mijenjaju pritiskom na polugu smještenu u štitniku obarače. Kočnica je uobičajena „kross bolt” - poprečno smješteno dugme iza obarače. Osigurava samo obaraču. Puška ima brze battue nišane sa crvenim fiber

Merkel Kip - lauf K3

lučni žlijeb širine 8 mm, a dubine 5 mm u koji ulazi gornji, obli dio završavajućeg čeličnog bloka. Ovako je ostvarena izuzetno čvrsta veza: čelik na čelik, koja može podnijeti pritiske i najrazantnijih kalibara, kao 7 mm Rem.Mag. i .300 Win.Mag. Postoji čak i prizmatični dio na dnu cijevi koji ulazi u kvadratni otvor na donjem dijelu pomičnog bloka, tako da je ostvarena još jedna nepokretnost ovog spoja. Merkelov K3 i kip-lauf, pored savremene brave ima i ručno zapinjanje udarnog mehanizma. Klizač na vratu kundaka je potrebno pogurati unaprijed i mehanizam je zapet. Poguravši klizač još nekoliko milimetara naprijed, lako i meko relaksiramo udarni mehanizam. Zbog ovog sistema ručnog zapinjanja i relaksiranja udarača, puška K3 i ne posjeduje mehaničku kočnicu. Na prednjem dijelu potkundaka se nalazi veliko okruglo polimersko dugme, koje pritisnemo kada želimo da skinemo potkundak i rasklopimo pušku. Veoma interesantno je riješeno bravljenje potkundaka za cijev. Zub na donjem dijelu cijevi u koji ulazi reza potkundaka je iz dva dijela. Ukoliko se vremenom pojavi zazor između potkundaka i cijevi, ovom razdvojom vezom dvodjelnog zuba je lako eliminisati taj zazor. Svi znamo koliko može da bude neprijatno „klimanje” potkundaka, što je Merkel vješto izbjegao. Kundak kip-laufa K3 je urađen od kvalitetne orahovine klase 4, što znatno podiže vrijednost. Puška je njemačkog, bavarskog tipa, sa lijepo oblikovanim obrazinom. Na dnu kundaka se nalazi puni, gumeni amortizer. Izvlakač čahure u sredini ima 2,5 mm širok oštar segment, koji potiskivan oprugom ulazi u žlijeb na dnu čahure. Ovaj segment pri uvođenju metka u cijev „potone” u svoj otvor i izađe kada iznad njega dođe žlijeb čahure. Ni čuveni Merkel nije mogao da nađe drugačije rješenje za izvlakač, koje je jednostavno nametnuto izborom kalibra bez oboda na dnu čahure. Merkel K3, pri najnapornijem i dugotrajnom prikradanju divljači i na većim daljinama, lovcu daje mogućnost izuzetno preciznog hica, uz minimalno

opterećujuću težinu oružja. Ova vrlo kvalitetna kip-lauf puška, na zapadnoevropskom tržištu košta oko 3.000 eura.

Merkel B3 je najljepše i najekskluzivnije oružje iz novog programa - bok dvokuglaru za lovce džentlmene. Ova elegantna puška nema nikakve sličnosti s klasičnim konstrukcijama, danas preskupim, bock doppelbuchse (bokerice dvokuglare), koje sa greener bravama (kersten ključem) i blitz (modeli 202D, 212E i 251E) ili Holland&Holland okidanjem (model 323E), Gebruder Merkel (braća Merkel), proizvodi još od prije Drugog svjetskog rata i s kojima je stekla svjetsku slavu. B3 je dvocjevni prelamajući karabin, savremene konstrukcije, prelijepog dizajna i vrhunskog kvaliteta. Spada u tradicionalna, ali i skuplja dvocjevna oružja, za lovce s izraženim sportskim duhom. U lovu pruža prednost ultrabrzog i sigurnog drugog metka, kojim se obično potvrđuje pogodak i divljač pošteduje daljih muka, ukoliko prvi pogodak nije plasiran idealno.

Uz klasičnu donju bravu tipa Anson&Deelay, puška koristi i novu, gornju, pokretnu, unutar glave oružja, koja pri završavanju ode nagore i prihvati snažni čelični zub monobloka, u koji su smještene cijevi. Pritom, u samu „tiltirajuću” pokretnu bravu su smještene i igle, što sprečava opaljenje, ako brava nije idealno zatvorena i pozicionirana. Možda se neki pitaju: zašto je na najnovijem oružju Merkel odustao od greener i kersten brava, koje su ga proslavile i postale simbol najvišeg oružarskog standarda? Odgovor je u činjenici da nova pokretna brava, omogućava izradu glave oružja od alu-legure. To omogućava njene manje dimenzije i mnogo manju masu, a da se na sigurnosti ništa nije izgubilo. Sem brave, B3 je klasično, kompaktno lovačko oružje.

Bez obzira na izbor kalibra, cijevi pušaka Merkel B3 su duge 550 mm, njihova ukupna dužina je samo 970 mm, nišanska linija je 320 mm, a masa 3.200 g. Izrađuje su u kalibrima:

Merkel KR 1

Lovački karabin KR 1 se ubraja u savremene, ručno repetirajuće puške. Poslije kratkog otklona uvis ručice zatvarača, dolazi do rotiranja za 60 stepeni čela zatvarača, koje posjeduje šest završavajućih bregova. Po dva brijega, jedan iza drugog, u kružnom rasporedu pod 1200. Svi bregovi brave direktno u cijevi, što omogućava zamjenom čela zatvarača i cijevi, laku promjenu kalibra. Takođe, olakšan je transport rasklopljene puške. Merkel KR 1 je neobične i originalne konstrukcije jer je njegov zatvarač složeni sklop i sadrži masivni nosač, koji s gornje strane zatvara sanduk puške. U ovaj noseći dio zatvarača, integrisani su: obrtnozavršavajuće čelo, unutrašnji udarni mehanizam i ručica. Priključak za montažu optičkog nišana se nalazi na pokretnoj ploči vezanoj šarnirom za prednju tačku. Ispod ove pokretne donje ploče nalazi se okvir za municiju. Punjenje okvira je moguće i s gornje strane, kao kod pušaka sistema Mauzer 98, koje imaju magacin, umjesto demontažnog okvira za municiju. Cijev Merkela KR 1 je duga 565 mm za kalibar 30-06 (koji je uvezla Canon). Okvir prima tri metka (3+1), ukupna dužina oružja iznosi 1.030 mm, a masa 3 kg. Na vratu kundaka se nalazi komanda kočnice sa tri položaja: sve ukočeno, moguće prepunjavanje uz ukočen mehanizam i sve otkočeno. Postoji i indikator nategnutosti udarnog mehanizma. Savremen, pouzdan i kvalitetan lovački karabin, čija je cijena u Zapadnoj Evropi oko 2.300 eura.

optik vlaknom. Kompletno oružje ima skladne zaobljene linije i djeluje baš lovački - a ne vojnički, što je često slučaj kod poluautomata. Sa ili bez odgovarajuće optike, ovo je odlična puška za lov u šumi i gustišu. Cijena joj je blizu 2.000 eura na nivou zapadnoevropskih cijena.

Kip - lauf K3 je puška iz novije Merkelove produkcije, koja objedinjuje zahtjeve za laganom, ali veoma čvrsto završenom puškom. Merkel K3 u Canonu je rađen za univerzalni srednji .30-06 Sprg kalibar. Cijev dužine 600 mm ima četiri početka zavojnice s desnim smjerom uvijanja. Puška je ukupno duga 1.015 mm uz masu od samo 2,5 kg. Na cijevi se nalazi fiksna pravougaona mušica i zadnji nišan pokretan po pravcu, s pravougaonim zarezom. Nišanska dužina - rastojanje mušice od zadnjeg nišana iznosi 310 mm. Na cijevi postoje i mjesta za vezu montaže optičkih nišana. Može da se upotrijebi original Suhlova ili neka druga montaža. Ovaj Merkelov kip-lauf (jednometna prelamajuća puška) ima baskulu - glavu puške urađenu od aero-aluminijumske legure. U toj „Al” baskuli se nalazi čelična osovina prečnika 8 mm, oko koje rotira cijev i snažni, nehrđajući, fino ispolirani čelični blok koji nosi udarnu iglu i završuje cijev. Završavajući blok je u vezi s polugom za prelamanje cijevi Vestli-Ričards, koja pri otklonu u desnu stranu povlači nadole čelični blok. U produžetku cijevi (14 mm) kip-laufa, nalazi se

Merkel B3

.30R Blaser, 8x57IRS, 9,3x74R. Puška B3 ima jedan, potpuno podesiv obarač, bez mogućnosti izmjene redosljeda opaljenja cijevi, ali je moguće poručivanje i dva obarača. Mehanizam za okidanje se nateže ručno prije svakog metka, a prelamanjem oružja, mehanizam se automatski otpušta. Prilikom rukovanja radi glatko, tačno i veoma tiho, što je bitan preduslov za uspješan lov. Pritom, zblizavanje i navikavanje s ovom puškom traje izuzetno kratko i već posle nekoliko minuta, rukovanje sa njom izgleda prirodno i sasvim logično, kao da je baš za vas pravljena. Na vratu kundaka, iza klasičnog ključa brave, umjesto poluge kočnice, nalazi se poluga za natezanje mehanizma, s indikatorom nategnutosti udarnog mehanizma, u vidu dugmeta, na njenom najvišem dijelu. Sama glava je veoma mala i ukrašena gravurom s motivima iz lova divljih svinja, što je i osnovna namjena ove puške. B3 je luksuzno, kvalitetno i pouzdano lovačko oružje, koje spada u višu klasu, čiji osnovni rang kreće od oznake Premium. Završna obrada i metala i drveta je visoka. Izbor drveta za kundak ne ide od osnovne, već IV, veoma luksuzne klase, naravno i viših, po porudžbini. Da nema toplog i prijatnog osećaja, koji pri kontaktu pruža samo besprekorno finiše drvo, sa zatvorenim očima mogli biste da se zakunete, da su drveni delovi oružja izrađeni od stakla. Kundak i potkundak su izvanredno finiše i idealno glatki, a tekstura drveta je bespriječno izražena. Pri prvom kontaktu, dodirivanje površine kundaka, trenutno izaziva iznenađenje kod onoga ko je uzme u ruke, jer ne očekuje ovako pun osećaj kvaliteta i luksuza, kakav pruža njegova svilenkasta površina. Po tipu, kundak na pušci B3 je s izraženom krivinom na gornjoj strani (tzv. svinjska leđa) i pištoljskim vratom, na kome je bespriječan bavorski čekering. Potkundak je takođe tradicionalno oblikovan u tzv. schnabel formu, s nenametljivim sužavanjem prije samog vrha, gdje se onda formira nešto šira glava. Balans je u samom centru oružja, na spoju cijevi i glave, što doprinosi spretnosti u rukovanju, tako da je mnogo lakše držati je u rukama i menjati položaj prilikom kretanja, naročito kada gustiši i konfiguracija terena to zahtijevaju u lovu. Najkraće, B3 je idealno, kratko, spretno i ugodno oružje, koje u rukama može da se drži satima, bez većeg zamaranja.

Puška B3 krije još jedan adut, a to je donja slobodno plutajuća cijev, koja iz monobloka ide nezavisno skoro do samih usta, gdje je uhvaćena prstenastom vezom s gornjom i gdje je moguće njeno štelovanje i po visini i pravcu. Šteluje se jednostavnim pomijeranjem cijevi unutar prstena koji je drži sa dva zavrtnja (bočnim i donjim), tako da obje cijevi mogu da poklope pogodak, što je veoma teško kod oružja čije su cijevi zaletovane klasičnom

metodom sa šinama. U rukama dobrog strijelca puška B3 će pokazati sjajnu preciznost. Uz to je i jednostavna za manipulisanje. B3 ima brze nišane, s crvenim fiber vlaknom na mušici i tri zelena fiber vlakna, postavljena bočno i dole na zadnjem nišanu, montiranom na rampu. Ovo daje brzu nišansku sliku i olakšava brzo pronalaženje pokretnih meta. Da je oružje vrhunskog kvaliteta, pokazuje i blag, lako podnošljiv trzaj, kao posljedica odličnog kundaka i prvoklasnog gumenog amortizera. S ovakvim karakteristikama, B3 u lovu omogućava lako i brzo povezivanje dva uzastopna metka, bez potrebe za značajnijim popravljanjem nišanske slike između njih. Naravno, sadobro odabranom optikom, preciznost bi se dodatno popravila i to je možda i jedino što poželite da dodate ovom oružju, visokog kvaliteta i dopadljive, klasične njemačke linije.

Kombinovana puška Merkel B4 ima moćni kalibar sačmene cijevi od 12/76, a donje ožljebljene je najrasprostranjeniji .30-06 Sprg. Nijemci ove popularne, univerzalne lovačke puške nazivaju skraćeno i BBF: bock-buchs-flinte. I veoma stručni, ali i nacionalno ponosni američki oružari priznaju da ne postoje univerzalnije lovačke alatke, od evropskih kombinovanih pušaka. Merkel B4 ima cijevi duge 600 mm, ukupnu dužinu 1.040 mm i masu od samo 3 kg. Ovu malu masu duguje baskuli od duraluminijumske legure. Ožljebljena cijev ima četiri zavojnice sa uvijanjem udesno: mehanički nišani obezbjeđuju 320 mm dugu nišansku dužinu. Cijevi su povezane mono-blokom, a donja cijev je slobodno plivajuća, kako bi se izbjegla njena temperaturna dilatacija prema gornjoj, hladnoj cijevi. Mušica i prorez zadnjeg nišana imaju pravougaoni profil. I ovdje se završavanje obavlja „čelik na čelik“, ulaganjem gornjeg dijela pokretnog bloka u produžetak na gornjoj cievi. Postoji i donji dodatni ključ, koji bravi žljebove na monobloku horizontalnom pločom, slično B25 Brauning konstrukciji. Tako imamo na B4 i gore i dole završene cijevi. Pokretni završavajući blok nosi udarne igle za obje cijevi. Udarni mehanizam je s ručnim napinjanjem i opuštanjem, kao i na prethodno opisanom kip-laufu K3. Prednja obarača opaljuje donju, a zadnja gornju sačmenu cijev. Izuzetna pažnja je poklonjena finoći okidanja i na B4 i na K3 pušci. Sila nigdje ne prelazi 1,2 daN. Sve je na ovoj pušci urađeno na nivou imena Merkel. Spojevi kvalitetnog (klasa 4) orahovog kundaka i metala su svuda bespriječni. Puška odlično leži u ramenu i lako se poravnava mehanički i optički nišan. Ovo je Merkelova vrhunska kombinovana lovačka puška čija cijena na zapadnoevropskom tržištu iznosi blizu 3.000 eura.

Merkel B4

IN MEMORIAM

Alić Hasan zv. Aćin

Naš Hasan je bio dugogodišnji, uzoran i poštovan član Lovačkog društva „Srndač“ Gračanica. Voljeli su ga i stari i mladi. Lovci Sekcije „Škahovica“ rado će se uvijek prisjećati i prepričavati priče dragog kolege i prijatelja Aćina. Neka mu je rahmet.

LD „Srndač“ Gračanica

**Softić (Ferdo) Senad
1970.-2022.**

Naš Senad je bio član Društva od 2002. godine. Dao je nemjerljiv doprinos u razvoju lovstva kroz zaštitu divljači u Sekciji „Kalesija“. Nagrađen je bronzanom lovačkom značkom i brojnim diplomama i zahvalnicama.. Društvo je ostalo bez primjernog lovca i prijatelja. Neka mu je rahmet.

LD „Spreča“ Kalesija

**Smajlović (Šahbaz) Huso
1950-2002**

Lovačko društvo „Majeвица“ Srebrenik je ostalo bez svog Huse, vrijednog i uzornog lovca, koji je u svom dugogodišnjem lovačkom stažu dao izuzetno veliki doprinos u očuvanju i zaštiti divljači i prirode. Bio je veoma aktivan i odgovoran u obavljanju povjerenih dužnosti, a za svoj nesebičan rad je odlikovan bronzanom i zlatnom lovačkom značkom. Zauvijek će ostati u sjećanju svih koji su ga poznavali, a posebno lovcima Sekcije „Falešići“ u kojoj je djelovao. Neka mu je rahmet.

LD „Majeвица“ Srebrenik

**Husić (Meho) Husejin
1954.-2022.**

Naš Husejin je bio član Društva od 1981. godine. Bio je omiljen među kolegama lovcima jer je bio istinski zaljubljenik u lovačko druženje, lov i prirodu. Zauvijek će ostati u sjećanju svih koji su ga poznavali, a posebno lovcima Sekcije „Hrasno“ u kojoj je aktivno i značajki djelovao. Neka mu je rahmet.

LD „Spreča“ Kalesija

**Bešić (Rešid) Osman
1954-2002**

Lovačko društvo „Majeвица“ Srebrenik je ostalo bez još jednog vrijednog, uzornog i disciplinovanog ljubitelja prirode, lova i lovačkog druženja, našeg Osmana. Kao voljen, cijenjen, veseo i izuzetno druželjubiv, nedostajat će svima koji su ga poznavali, a posebno lovcima iz njegove Sekcije „Brda-Brnjičani“ i Sekcije „Falešići“. Svima će nam ostati u trajnom i dragom sjećanju. Neka mu je rahmet.

LD „Majeвица“ Srebrenik

**Poljaković (Ibro) Ferid
1957.-2022.**

Naš zlatni ljiljan Ferid je bio istaknuti član Društva od 2002. godine. Za svoj doprinos razvoju lovstva nagrađen je bronzanom lovačkom značkom i brojnim priznanjima. Društvo je ostalo je bez posebnog čovjeka i prijatelja. Neka mu je rahmet.

LD „Spreča“ Kalesija

Lovački susreti

Stara Majeвица 2022